NUM XLV.

w SOBOTĘ DNIA 4. LISTOPADA ROKU 1780.

Z POLSKI.

Z Warſzawy d. 21. Października.

Na przeſzło śrzodowey *Seymowey Seſſyi* obrani ſą *Kommiſſarze Skarbowi* naſtępuiący:

Do Skarbu Koronnego. Xiąże Jmć *Lubomirſki* Kaſzt: Krak: JJ. PP. *Oſtrowſki* Kaſzt: Czer. *Sobolewſki* Kaſzt: Warſzawſki *Cieciſzowſki* Piſ: W. Kor: *Miączyńſki* Wdzić Podlaſ: *Miaſkowſki* Star: Gniezn: Józef *Szymanowſki* Poſ Ziem: Sochacz: *Walewſki* Podkom: Krak: Józef *Nieborowſki*.

Do Sarbu W. X. Litewſkiego JJ. PP. *Byſtry* Kaſzt: Brześ: Lit: *Suchodolſki* Sędz: Ziemſ: Wołkow: *Jelſki* Podko: Starodub: *Potocki* Star: Tłom: Rafał *Sliżień* Stol: Starodub: *Chrapowicki* Star: Starodub: Michał *Zaleſki* Cześn: Grodz: Michał *Bernowicz* Podcz: Wdzta Nowogr:

Na przeſzło-czwatkowey *Seſſyi* po uczynionych o czynnościach *Rady Nieuſtaiącey* Relacyach, i odpowiedzeniu na zarzuty. Jmc Pan Sekretarz Seymowy czytał dane teyże *Radzie Nie-*

ustaiącey Zaświadczenie z tym przydatkiem, iż wolne będzie o teyże *Radzie* w *Izbie Poselskiey* głosowanie: poczym Jmć Xiądz *Alexandrowicz* Biskup *Chlemski*, iako Delegowany do weyrzenia w czynności Prześ: *Kommis: Edukacyi Narodowey*, czynił Relacyą, złożywszy wprzód przed Tronem zwykłe za zaszczycenie siebie krzesłem podziękowanie.

Wczorayszą *Sessyą* zabrały Relacye Delegowanych do *Departamentu Woyskowego*, do *Skarbu Koronnego* i do *Kommissyi Likwidacyiney*.

Z Warszawy d. 25. Października.

W przeszłą Sobotę po zwykłym od Jmci Pana Marszałka *Izby Poselskiey* Sessyi zagaieniu, przystąpiono do czynienia relacyi o czynnościach *Kommissyi Skarbu Litewskiego*: po których Xiążę Jmć *Lubomirski* Kasztelan *Krakowski* zabrał głos na podziękowanie Królowi Jmci za konferowane sobie pierwiey Woiewództwo, a potym Kasztelanią *Krakowską*. Mówił po nim Xiążę Jmć *Lubomirski* Marszałek W. Koron: dziękuiąc także Królowi Jmci za też naypierwszą Xciu Jmci Bratu swemu ofiarowaną Senatorską Dostoyność: poczym *Ministerium* poszło do Tronu, a Jmć Pan Marszałek Seymowy po skończoney swey mowie, i po daney na nią od Tronu przez Jmci Xiędza Podkanclerzego Koronnego odpowiedzi, zaprosił *Stan Rycerski* do *Izby Poselskiey*.

Na przeszło poniedziałkowey w *Izbie-Poselskiey* Sessyi ułatwiano zaszłe względem *Rady Nieustaiącey* okoliczności: co że nie mogłosię tego dnia zakończyć, uchwalono, ażeby zażalenia na tęż *Radę* były przez Deputowanych do Konstytucyi przeyrzane, i proiekt na dzień następuiący uformowany; a tym czasem Jmć Pan Sekretarz Seymowy przystąpił do przeczytania ułożonego *ad deliberandum* Proiektu Kwitu *Kommissyi Skarbu Koronnego*.

Dnia wczorayszego w teyże *Izbie Poselskiey* czytano Proiekta do zaświadczenia *Kommissyi Eukacyiney*, *Kommissyi Skarbowey* i *Likwidacyiney*.

Z Warszawy dnia 28. Październ:

Na przeszło - środowey, czwartkowey; i wczorayszey *Sessyach Seymowych* Proiekta Kwitow dla Kommissyi *Skarbu Koronnego*, *Edukacyi Narodowey*, *Departamentu Woyskowego*, *i Kommissyi Likwidacyiney*, iednomyślnie są przyięte i podpisane; na których oraz *Sessyach* różne dawane były od JJ. PP. Posłow do uwagi materye a między innemi, aby obmyślone były sposoby, żeby cła na Komorach *Pruskich* corocznie nie były powiększane; żeby Woysko Kraiowe było pomnożone; żeby Departament Woyskowy nie uszczerbiał Kawaleryi Na-

rodowey, żeby w awanſach woyſkowych *Polacy* przed Cudzoziemcami krok brali; żeby Zakony przyiely na ſię Edukacyą młodzi bez żadney nadgrody; żeby także przyſzłego Seymu iedną z naypierwſzych Uwag było, aby młódź wychodząca ze Szkół nie była zaraz wolnie puſzczana, lecz żeby miała iaką pracę, a Szlachta uboga aby koſztem publicznym była edukowana; Proiekt także za Xiążętami Jchmć *Radziwiłłami* i Sukceſsorami Hrehorego *Ogińſkiego* oddany ieſt do Laſki, i wzięty na uwagę.

Z WŁOCH.

Z Bononii dnia 22. Września.

Wydane niektóre teraz z roſkazu Oyca Swiętego w tym Mieście roſporządzenia zdałyſię Senatowi tuteyſzemu być przeciwnemi uczynioney niegdyś z Papieżem *Mikołaiem II* Ugodzie, mocą które y obowiązałoſię to Miaſto płacić tylko do Skarbu Papieſkiego 12,000. *Szkudow.* Wyſłał więc tenże Senat teraz do *Rzymu* dwóch Deputatow, Hrabiów *Ercolini* i *Angelleli*, z przełożeniem Oycu Swiętemu, iako wydany świeży Edykt pogłówne na wſzyſtkie bez braku Stany nakazuiący, czyni krzywdę tuteyſzey Szlachcie, a tym czaſem udałſię potaiemnie do Dworu *Wiedeńſkiego*, proſząc, aby to Miaſto przy dawnych przywileiach chciał utrzymać.

Z Rzymu dnia 23. Września.

Przyſłani tu od Senatu *Bonońſkiego* do Oyca Swiętego Deputaci z przełożeniem, iako wydany świeżo Papieſki Edykt ieſt przeciwny Przywileiom ich Miaſta, żadney niemieli audyencyi, i przeto z wielkim nieukontentowaniem ztąd odiechali. Ma to być rzecz pewna, iż tenże pomieniony Senat udałſię w tym intereſie do Dworu *Wiedeńſkiego*; rozſiana zaś pogłoſka, iakoby Ociec Swięty wyſyłał iakie woyſko do *Bononii*, ieſt fałſzywa.

Zakupiony tu od J. Pana Konſyliarza *Reffenſtein* z roſkazu Jmperatorowey Jeymci *Roſſyiſkiey* liczny i rzadki Zbiór obrazów nayſławnieyſzych dawnych i teraznieyſzych Malarzów, zawieziono iuż do *Ripa Grande*, i w tych dniach na Statku tam iednym upakowano. Przewieziony on będzie do *Liworny* a ztamtąd powracaiące niektóre z Eſkadry *Roſſyiſkiey* Okręty zawiozą go do *Petersburga*.

Z Medyolanu dnia 23. Września.

Z powſzechnym ukotentowaniem odebrano tu wiadomość, iż Arcy-Xiężna Jeymć naſza znowu w cięży zoſtaie.

Z PORTUGALII.

Z Lizbony dnia 23 Sierpnia.

Niepamiętne od dawnych czaſow w zeſzłych dwóch Mieſiącach Czerwcu i Lipcu mieliśmy upały. Rozpalone nad zwyczay powietrze, odech barzo

cięźki ſprawowało, tak iż dla wolnieyſzego oddychania podłogi wodą zlewano, a wielu z tych, którzy dla ochłodzeniaſię w nocy wyſzli byli, uduſzonych od gorąca znaleziono. Mięſa dla wyſuſzonych paſtwiſk nietylko do zbyt wyſokiey ceny były podnieſione, ale częſtokroć cale na ich zbywało. Upały te przyſpieſzyły wprawdzie zbieranie wina, tak iż tego Roku zacznieſię Mieſiącem prędzey, niż lat przeſzłych; ſtałyſię iednak razem przyczyną, iż czwarta część Winnic naſzych wyſchła z wielką częścią drzew owocowych.

Z Paryża dnia 19. Września.

Kongres Duchowieńſtwa *Francuſkiego* zlecił był Jmci Xiędzu Biſkupowi de *Blois* iednemu z Deputatow do tegoż Zgromadzenia wchodzących, ażeby podał raport względem znieſienia Zakonow. Pomieniony więc Jmć Xiądz Biſkup uczynił zadość danemu ſobie zleceniu, i dowiodł w Raporcie ſwoim, iż Zakony ſą potrzebne i pożyteczne. Pomienione Duchowieńſtwa naſzego Zgromadzenie maſię iuż wkrótce roziechać.

DONIESIENIE z WILNA

Drukarnia J.K. Mci Wileńſka rozpoczowſzy iuż Kalendarzyk Polityczny na Rok 1781. przy oświadczeniu należytego podziękowania JJ. PP. Regentom *Kancelaryi Ziemſkich i Grydzkich, mianowicie zaś* Lidzkim, Upitzkim, Starodubowſkim, Orſzańſkim, *za uwiadomienia o zaſzłych odmianach w ich Powiatach, upraſza innych. JJ. PP.* Regentow *o podobneż uwiadomienie w przeciągu 3. tygodni, inaczey zaś po wydrukowaniu Kalendarzyka obowiązek odpowiadania pokrzywdzonym Urzędnikom niech na ſiebie przyimą.*

Naydująſię tu Kſięgi naſtępuiące 1. Początki Hiſtoryi naturalney dla Dzieci wydane przez J.X. Kalińſkiego C. M. *Profeſſora* in Seminario Diæceſano. *2. Woyna Chocimſka wierſzem opiſana 3. Wincentego Lirinenſkiego Kapłana za dawnością i powſzechnością Swiętey Wiary Katolickiey przeciwko wſzyſtkich Kacerzów bezbożym nowościom pamiętnik 4. Zabawy czyli życie bez celu komedya 5. Jgnes artificioſi in Triumphali Auguſtiſſimæ* CATHARJNÆ *II. Jmperatricis Totius Roſſiæ Scloviam adventu à* Collegio *Mohiloviensi S. J. celebrati 6. Mowy teraznieyſzego Seymu, które w naſtępuiący poniedziałek wynidą z druku.*

NUM: XLV.

SUPLEMENT
DO GAZET WILENSKICH
w SOBOTĘ DNIA 4. LISTOPADA ROKU 1780.

Z ANGLII
Z Londynu dnia 26. Września.

Dnia 16 Wrześ: przyprowadzono do *Glasgow* Portu naszego zabrany od *Anglikow* Statek ieden pocztarski *Hiszpański* z *Buenos-Ayres* do *Hiszpanii* z nowiną o wszczętym strasznym w *Ameryce Południowey* buncie płynący: którego Kapitan lubo pakę z listami wrzucił w morze, znaleziono iednak na tym okręcie niektóre listy o tym buncie namieniaiące; a tych treść iest taka. W początkach Miesiąca Marca nałożone były z rozkazu Dworu *Hiszpańskiego* na Prowincyą *Potozi*, w którey złożone są Skarby Królewskie, nowe podatki. Dnia więc 6go Marca o godzinie 6. zrana w Mieście *Arequipa* zebrałsię zbuntowany lud, i wpadszy do komory Celney, powyrzucał z niey na ulicę wszystkie sprzęty i pieniądze i nie mało ludzi pozabiiał. Posłano zaraz Sztafetę do Vice-Reia *Limy*; i po złożoney nadzwyczayney Radzie dany iuż był od niego rozkaz, aby do tego Miasta 200. Ludzi maszerowało; wszakże za odebraniem wnet potym innego Kuryera z prozbą, ażebysię z wysłaniem woyska zatrzymał, ponieważ w tymże Mieście na 10,000. ludzi do bronisię porwało, którzy na wszystko gotowi byli, ieśliby przeciwko nim moc iaka była użyta, dowiedziawszysię przytym, iż obywatele Miasta *Arequipa* złączylisię z zbuntowanemi Miasta *Moquiga*, tenże Vice Rey wysłanie woyska nadzień następuiący odłożył, Jak prętko ta nowina doszła do Miasta *Cuzco*, zaraz do podobnychże gwałtow pospolstwo rzuciłosię, i ogłosiło wiele pism do buntu podżegaiących, kazawszy iednak swemu Biskupowi o kilka mil oddalićsię od Miasta, nie inną daiąc przyczynę, iak tylko, że to była rzecz przyzwoita. Pomienione to miasto w większym nierównie niż inne zostawało niebespieczęstwie, ponieważ

w kilku godzinach do 40,000. *Indyanow* zbroynych zebraćſię w nim mogło, a do tego znaydowałoſię między niemi kilku pochodzących z familii Królow *Indyiſkich.* Toż poſpólſtwo rozrzuciło w tym Mieście wiele rozmaitych piſm buntowniczych daiąc w nich pochwałę nieiakiemuś *Kaſimira* iednemu z familii dawnych Królow, który oraz miał Pod ſobą 7000. *Indyanow*; i groziło wſzyſtkim śmiercią, naybarziey iednak Zakonnikom, ieślibyſię nie chcieli z nim łączyć. Toż ſamo nieſzczęście potkało Miaſto *Lopaz* dnia 23. Marca w ſam dzień *Wielkoczwartkowy*, gdzie podobnież wſzyſcy *Indyanie* i inni obywatele zbiegſzyſię w nocy przed Komorę celną świeżą wyſtawioną, poprzybiiali nazaiutrz piſma grożąc w nich śmiercią wſzyſtkim Cła Officyaliſtom, którzy gdy uciekali do Pałacu Biſkupiego, przymuſili ſwego Paſterza do ſtawieniaſię na rynku i ogłoſzenia Imieniem Królewſkim po czterech rogach Miaſta roſkazow zawieſzaiących wſzelkie podatki: co lubo ich nieco uſpokoiło, i wſzelkie zaraz taxy uſtały, nie przeſtawali iednak czaſami ſię zbierać, i wyznaczyli z pomiędzy ſiebie Komiſſye do odbierania wiadomości od buntownikow Miaſt *Cuzco i Arequipa.* W Mieście *Potozi* wielką także liczbę podobnych piſm poprzybiiano, w których że ſię zbuntowani odgrażali, iż pić będą z czaſzki Gubernatora, tak go to przeraziło, iż zdawſzy rząd Prezydentowi Miaſta *Charcas*, ſam uſzedł do *Limy*.

Wſzakże podług uſtnych Relacyi tych oſob, które na pomienionym okręcie znayduiąſię, dzień 6ty Mieſiąca Maia miał być dniem naywiękſzey zawziętości i okrucieńſtwa. Tego bowiem dnia w *Montevideo* Biſkupa i Generała Królewſkiego zabito, Skarby Królewſkie zabrano, i krzyczano po Ulicach: *niemaſz Króla*; tego ſamego dnia w Mieście *Cuzco* zebrani w liczbie 10,000. *Indyanie* Biſkupa także zabili, i ogłoſiliſię niechcieć być pod rządem Króla *Hiſzpańſkiego*: tegoż dnia w *Potozi* Gubernatora także zabito, Królewſkie pieniądze zabrano, i 8000. *Indyanow* do Gor kruſzcowych wyſłano: tego ſamego dnia w *Chaquiſalli* Biſkupa i wſzyſtkich Officyaliſtow wypędzono Dom Królewſki i Klaſztor zburzono, i którzykolwiek temu buntowi byli przeciwni, pozabiiano; tego naoſtatek ſamego dnia w *Tuccunian* Poborcę i wielu ludzi zabito, Gubernator uſzedł, Więzienie ſpalono, i wſzyſtkie papiery zabrano. Jak zaś w Liście od iednego Officiera z *Montevideo* donoſiſię, w

samym iuż Mieście *Buenos-Aires* Gubernatorowi śmiercią grożono, oprócz rozmaitych wzgard iemu wyrządzonych; i w tey samey Prowincyi Portret Króla Jmci *Hiszpańskiego* ciż zbutowani po ulicach włóczyli, i nogami deptali, czyniąc przytym z Urzędnikow Królewskich niezliczone szyderstwa. Od osob tegoż okrętu dowiedzianosię, że pięć całych Prowincyi zbuntowałosię: że nie wiele tam iest woyska przeciwko zbuntowanym; że w *Hiszpanii* o tym ieszcze nic nie wiedzą; że Kapitan pomienionego okrętu przed poddaniemsię zaklinał wszystkich swych ludzi, aby nayumnieyszey wzmianki o tym nie czyli. Pomieniony zaś z *Montevideo* piszący Officer w Liście swym dodaie, iż ieżeli Król Jmć *Hiszpański* nie zniesie podatkow, całą *Amerykę* będzie musiał utracić.

Z Londynu dnia 29. Września.

Wydany iest od *Ministerium* naszego rozkaz, ażeby iak nayśpieszniey uzbraiano i w żywność opatrzono iednę Eskadrę, która ma wkrótce być posłana do *Ameryki* dla wzmocnienia Floty Amirała *Rodney*; iemu zaś dana iest od Dworu zupełna moc do sadzenia i karania wszystkich Officierow, którzyby rozkazom iego niechcieli być posłusznemi. Ta iego władza przykładu niemaiąca, ieżeli nie sprawi iakiego w Officierach nieukontentowania, będzie mogła być barzo pożyteczną.

Z NIEMIEC

Z Austryi dnia 11 Września.

Czytamy następuiący Dyaryusz podróży Arcy-Xiążęcia Jmci *Maxymiliana*, który dnia 19. z pocztem 25. osob z *Wiednia* do *Mergentheim* wyiechał. Do pomienionego Miasta ma iechać dni 4. przybywszy tam dnia 23. wyiedzie ztamtąd dnia 26. do *Moguncyi*, i 2. dni tam zabawi; przez dni następuiące 29ty i 30ty będzie płynoł do *Coblentz*, gdziesię zatrzyma przez dzień 1wszy i 2gi Miesiąca; Października; dnia 3go. wyiedzie do *Bonny*, i zabawisię tam do dnia 13go, nazaiutrz ztamtąd wyiedzie do *Mergentheim*, i przybędzie tam dnia 17go, maiącsię zatrzymać do dnia 22go tegoż Miesiąca Pazdziernika dla zagaienia wielkiey Kapituły Orderu *Niemieckiego*.

Z Wiednia dnia 23. Września.

Cesarz Jmć po iutrze wyieżdża do *Czech*, i bierze z sobą między innemi Hrabiego de *Lascy*. Podroż zaś do *Niderlandu* na przyszłą Wiosnę iest odłożona. O Wielkim Xiążęciu Jmci *Rossyiskim* potwierdzasię nowina, iż w Roku przyszłym ma do tey Stolicy przybyć, i Dwór nasz odwiedzić.

z Wiednia daia 27. Września.

Dnia onegdayszego przed południem Cesarstwo Jchmć wyiechało do *Au-Garten* na Przedmieście *Leopolstadt* zkąd po śniadaniu, Cesarzowa Jeymć Królowa do *Preżburga*, a Cesarz Jmć do *Czech* udalisię.

Z Berlina dnia 3. Października.

Xiąże Jmć *Pruski* do dnia 1go tego Miesiąca w *Petersburgu* maiącysię zabawić, dnia 29go tegoż Miesiąca do *Potzdamu* ma powròcić.

Z ROSSYI.

Z Petersbuga dnia 12. Września.

Przytomnemu tu od sześciu iuż dni Xiążęciu *Pruskiemu* Dwór nasz codzień nowe staraſię czynić rozrywki. W przeszłą Sobotę, to iest, dnia 9. tego Miesiąca, tututeysze Korpus Kadetow odprawowało swe musztry z wielkim tego Gościa ukontentowaniem; poczym Xiąże Jmć odwiedził niespodzianie Jmći Pana Hrabiego de *Panin*, i u niego iadł obiad. Tegoż dnia iako w Wilią Swięta *Alexandra Newskiego*, którego nosi imie Wielki Xiąże Jmć *Alexander Pawłowicz*, wielka była wieczorem u Dworu Gala. Nazaiutzz zaś Jmperatorowa Jeymć nietylko Xiążęcia Jmci przyieła do liczby Kawalerow Orderu *Alexandra Newskiego*, dla czego z nim i z innemi tegoż Orderu Kawalerami iadła obiad; ale ieszcze Sama nań włożyła Wstęgę Orderu *S. Jędrzeia* z wielce kosztowną brylantową gwiazdą. Tegoż dnia wieczorem nastąpił Bal, na który oraz oba młodzi Wielcy Xiążęta Jchmć *Alexander* i *Konstantyn* od Jmperatorowey Jeymci byli wprowadzeni. Od dnia iednak wczorayszego Xiąże Jmć z Pałacu nie wyieżdża z przyczyny odnowionego bólu w nodze, przed kilką tygodniami od konia uderzoney; wizyty iednak ustawnie odbiera, i Wielki Xiąże Jmć często tam iezdzi.

Z Petersburga dnia 22. Września.

Dla pomnożenia handlu naszego i zachęcenia Obywatelow do chowania iak naywięcey bydła, Jmperatorowa Jeymć pozwoliła nam handlować mięsem solonym, pod tym warunkiem, aby w Portach nad *Morzem Czarnym* leżących po dwie *Kôpieyki*, a w innych po półtrzeci od Pudu tegoż mięsa płacono.

W iak wielkiey Państwo nasze z Państwem *Chińskim* zostaie zgodzie, można i z tego poznać, iż w tych czasach wysłano do *Chin* iednego *Archimandrytę*, i kilku uczniow z Akademii *Spaskiey*, iako też z tuteyszego *S. Troycy Seminarium* dla nauczeniasię ięzykow *Chińskich*.

ADDYTAMENT

DO

GAZET

WILENSKICH

w SOBOTĘ DNIA 4. LISTOPADA ROKU 1786.

Ubliżanie Czczi Swiętym powinney razem z irreligyą przez rozwięzłość obyczaiow i zbyteczną wolność Sentimentow wprowadzone, kiedy samą tylko, acz oświeconą, Gorliwością Duchowieństwa walczone bywa, pospolicie za fanatyzm i podły interes zysku od *Mocnych Duchow* poczytywać się zwykło; lecz kiedy taż gorliwość gruntowną Pobożnością Wysokiey Rodowitości, a tym samym, i od pozoru nawet podłych zyskow dalekiey bywa wsparta, podówczas Jrreligia pohańbienie, a Religia wspaniały Tryum odnosić zwykła. Y dla tego takowy związek po wszystkie Wieki od KONSTANTYNA Wielkiego poczowszy, iako zawsze wielkie pożytki w Kościele Bożym sprawował, tak niezrównaną przed BOGIEM zasługę, a przed Swiatem Prawowiernym nieskończoną chwałę takowym Mężom statecznie iednał. Tak chwalebnych przykładow starodawney Pobożności nieprzestaie odnawiać Jmć Pan z Kozielska OGINSKI Woiewoda Trocki, Mąż równie wielką Cnotą, iak wysoką Rodowitością zaszczycony, o dobro Oyczyzny i Całość Religyi Gorliwy Senator, który różnych czasow sprowadziwszy pierwiey 3. Swiętych Ciała, po różnych Kościołach wielkim nakładem swoim zgruntu wybudowanych, albo przynaymniey

koſztownie wzbogaconych i wſpaniale przybranych na Ołtarzach, dla odnowienia Czczi Swiętym powinney, one ulokował. Oſtatecznie zaś w Roku ninieyſzym ſprowadziwſzy z *Rzymu* Ciało S. TEOFILA Męczennika, one tu w *Wilnie* przy Kościele Akademickim *S. Jana* w Kaplicy Bożego Ciała wielkim nakładem ſwoim z Fundamentow wyprowadzoney, oraz koſztownie i wſpaniale przybraney, iako w mieyſcu na wieczny odpoczynek ſwoim prochom deſtynowanym dnia 30 przeſzłego Mieſiąca z wielką wſpaniałością w Srebrney trunie na Ołtarzu poſtawił, którey uroczyſtości dokładne opiſanie tu przytaczamy.

Dnia 28. Przeſzłego mieſiąca zrana, iako w Dzień Jmienin Jmć Pana Tadeuſza z Kozielſka *Ogińſkiego* Woiewody Trockiego, rozpoczęte było w Kościele S. Kazimierza przed koſztownym i wſpaniałym Ołtarzem dla S. Męczennika umyślnie wyſtawionym, nabożeńſtwo przez J. X. *Dederkę* Przełożonego Kaplicy Bożego Ciała, którego ſtaraniu i guſtowi poruczona była dyrekcya tey ſolenney Jntrodukcyi, naſtąpiła potym Wotiwa, miana przez J. X. *Erdmana* Prefekta Akademii Wileńſkiey, na koniec po wielu Swiętych Ofiarach u tegoż Ołtarza odprawionych, Mſzą wielką miał J. X. *Jankowſki* Dziekan Smoleńſki Proboſcz w tymże Kościele, z południa zaś po wyſtrzeleniu potroynym z armat Mieyſkich, oraz po zebraniu ſię wſzyſtkich Cechow, Szlachetnego Magiſtratu, i całego Duchowieńſtwa w Mieście będącego, Solenna zaczęła ſię Proceſſya o godzinie 5. prowadzona przez J. X. *Zienkowicza* Sekretarza Lit: do Kościoła S. Jana w aſſyſtencyi J. XX. Kanonikow, licznego Duchowieńſtwa, Garnizonu mieyſkiego i niezmiernego Ludu, przy wdzięczney Kapelii, odgłoſie dzwonow i rzęſiſtym ogniu z Armat mieyſkich, podczas którey przed Ciałem S. Męczennika w Srebrney trunie złożonym nieſione były inſignia Męczeńſkie i wieniec zwycięzki. Za przybyciem tak wſpaniałey Proceſſyi do Kościoła S. Jana, Ciało S. Męczennika w koſztowney trunie ſrebrney, kſztałtnie co do ozdob Architektonicznych wyrobioney, na wſpaniałym Ołtarzu wſrzod Kościoła umyślnie nato poſtawionym, i kolumnami luſtrowemi w rzęſiſte ognie i laury przybranemi ozdobionym, ulokowano, zawie-

szono potym insignia na lustrowych Kolumnach, a wieniec na festonach laurowych spuszczono nad trunę. Nastąpiły potym solenne Nieszpory, miane przez J.X. Sufragana *Wileńskiego*, po których J. X. *Ręczyński* S. Teologii Doktor wyborne do tey uroczystości stosowane miał kazanie, przy którego konkluzyi acz nieprzytomnemu J. Panu Woiewodzie publiczne imienin Jego złożył powinszowanie, lud zaś niezmierny przez gorące wzdychania zanosił prożby do Boga, aby tego Senatora dla Dobra Oyczyzny i ozdoby Religii w iak naydłuższe chował lata. Nieznaydywanie się tu pod ów czas J. Pana Woiewody zastąpiono portretem Jego wyniesionym przed Amboną i rzęsisto lampami oświeconym.

Nazajutrz; to jest dnia 29. Zaczęło się Nabożeństwo przed Ołtarzem S. Męczennika przez J. X. *Dederkę*, nastąpiła potym Wotywa miana przez J. X. *Pilchowskiego* S. Teologii Doktora Prezesa Drukarni Królewskiey, przy liczney assystencyi Akademickiey, po którey porządkiem odprawowały się Offiary SS. przez różnych Zakonow Xięży na to zobligowanych aż do Mszy Wielkiey mianey przez J. X. *Towiańskiego* Sufragana Białoruskiego, pod czas którey J. X. *Zaba* S. Teologii Doktor gruntowne przeciwko fałszywym tych wieków á czczi Swiętych uwłaczającym Sentymentom miał Kazanie. Po zakończoney Summie Xże Jmć, jako Dobry Pasterz nasz, zachęcając swym przykładem owieczki sobie powierzone do gruntownego nabożeństwa i Czczi Swiętych, miał Mszą przed Ołtarzem S. Męczennika. Wieczorem Nieszpory śpiewał J. X. *Towiański* Sufragan Białoruski, Kazanie zaś do tey uroczystości stosowane miał J. X. *Lowisz* S. Teologii Doktor i Ordynaryiny w tymże Kościele Kaznodzieja, po którym śpiewane było *Te DEUM Laudamus*.

Dnia 30. Ciało S. Męczennika przeniesione do Kaplicy Bożego Ciała i na nowym Ołtarzu wielkim nakładem J. Pana Woiewody wystawionym na zawsze ulokowane, przed którym dnia tego Wotywę miał J.X. *Pażowski* S. Teologii i Kanonow Doktor,

Summmę zaś J. X. *Towiańſki* Sufragan Biało-Ruſki, który po zakończoney Mſzy S: do licznie zgromadzonych Słuchaczow gorliwą i poważną w Kościele miał naukę.

Dni potym naſtępuiących aż do końca Oktawy miane były Wotywy przez Jchmciow XX. Kaznodzieiow w czaſie Jntrodukcyi, a zawſze przy licznym zgromadzeniu pobożnego ludu.

Zakończył tę Uroczyſtość J. X. *Toczyłowſki* Prałat Kantor i Generalny Officiał Wileńſki Mſzą ſpiewaną przy liczney aſſyſtencyi Duchowieńſtwa, i wielkim zgromadzeniu Ludu.

ADDYTAMENT
DO
GAZET
WILENSKICH

w SOBOTĘ DNIA 4. *LISTOPADA ROKU* 1780.

Jmć Xiądz *Brzostowski* Referendarz Litewski, przy oświadcze niu przyzwoitego każdemu z Literatow kraiowych uszanowa nia, uprasza o nadesłanie przez *Wilno* do *Pawłowa* dokładney wiadomości, o dziełach drukowanych, lub w manuskryptach będą cych, tudziesz o życiu, godności i Urzędach *Piotra Ruyziusza Mau reusza Hiszpana* niegdyś w Akademii *Krakowskiey* Praw Nauczycie la, Męża w Oyczyźnie naszey za *Zygmunta Augusta* przez długie pożyteczne prace dobrze zasłużonego, iako się pokazuie z Xięgi po tytułem: *Decisiones de Rebus in Sacro Auditorio Litvano ex appellatio ne iudicatis, Zygmuntowi Augustowi* przez Autora w Roku 1563. de dykowaney, o którey Akademia *Wileńska*, na pierwszą odezwę J.X Referendarza, dostatecznie go uwiadomiła. Powodem J.Xiędzu Refe rendarzowi do tey Literackiey prozby iest List Jmć Pana *de Asso* Konsula *Hiszpańskiego* przy Rzeczypospolitey Hollenderskiey w *Am sterdamie*, którego tu kopią dla lepszey informacyi każdego przyta czamy „

Viro Clarissimo Paulo Xaverio Brzostowski Jgnatius de Asso *Hispanorum rebus Maritimis apud Batavos Præfectus, vulgô* Consul.
S. P. D.

„ Non opus erit operosa defensione, Vir Clarissime, ut me excu
„ satum esse velis, quòd homo ignotus Te litteris interpellare au
„ deam, cùm scribendi causa et occasio Tibi cognita, et perspect
„ fuerit. Jd autem maximè expecto â singulari humanitate Tua
„ cuius luculenta specimina et beneficia à Te in mortalium genus col

„ lata, Ephemeridum Scriptores ſummis, ut par eſt, extollunt laudi-
„ bus. Unde factum eſt, ut ob egregias Tuas animi dotes, et quòd
„ præclaris inſtitutis ſervos homines agrum *Pawlow* habitantes in li-
„ bertatem vindicaveris, bonis omnibus charus exiſtas, ſæculisque
„ venturis pulcherrima futura ſit recordatio tui

„ His itaque præfatis quid nos, ut ad Te hoc literarum demus
„ impulerit, paucis accipe. cum in Hiſpaniâ noſtrâ de recudendâ
„ *Nicolai Antoni* Bibliothecâ multis acceſſionibus auctâ nonnulli viri
„ eruditi cogitent, ignorent autem penè omnia quæ ad *Petrum Rui-*
„ *zium Mauræum* ſpectant: qui cum in Bononienſi Hiſpanorum Col-
„ legio verſaretur, à *Sigiſmundo I. Poloniæ* Rege evocatus fuit, ut
„ in Academiâ *Cracovienſi* Juriſprudentiam profiteretur, quod inter
„ annum 1536. et 1544. incidiſſe putamus. Poſteà verò Senato-
„ rio munere in Suprema Curia Litvaniæ condecoratus vixit.
„ *Nicolaus Antonius* ſuprà laudatus ſcribit edidiſte illum volumen:
„ *Deciſionum Litvanicarum*, non aſſignato loco et anno editionis.
„ At cum in infinitis penè Catalogis Bibliothecarum, quæ in Ger-
„ mania et Europâ boreali auctione divendi ſolent, nunquam tale
„ ſcriptum in conſpectum noſtrum venerit, ſuſpicamur memoratas
„ *Deciſiones* nondum lucem publicam vidiſſe, ſed fortè in ſchedis ab
„ auctore relictas.

„ Cum ergò mihi etiam de *Petro Ruizio* ſermo inſtituendus ſit
„ in Commentatiunculâ de Scriptoribus Hiſpanis, quam molior, ma-
„ gno nos omnes obſtringes beneficio, ſi quæ Tibi comperta, et ex-
„ plorata fuerint de illius profeſſione in Academiâ Cracovienſi, de
„ Senatorio munere in Litvania, de anno obitûs, aliaque ad eiuſdem
„ vitam pertinentia, nobiſcum communicare digneris. Jllud autem
„ magnoperè noſtra intereſt, ut ſi prædictæ *Deciones* typis fuerint
„ excuſæ, accuratam tituli deſcriptionem cum loco et anno editio-
„ nis ad nos transmitti facias. Eritque etiam maximi momenti, et
„ ad noſtra explenda deſideria opportuniſſimum, ſuperioribus adiun-
„ gi unum alterumve teſtimonium, ſi forté reperiatur, ex Scripto-
„ ribus, qui res Academiæ Cracovienſis literis conſignarunt, de-

„ promptum, cum hi libri, qui res literarias *Poloniæ* attingunt in
„ *Hiſpania* non facilè occurrant, neque etiam in *Belgio* a me, unquam
„ viſi ſunt.

„ Occurrit etiam apud *Franciſcum Andream* rerum noſtrarum
„ Scriptorem quoddam *Ruizii* opuſculum, ſequenti titulo inſignitum.
„ *Petri Ruzii Mauræi Hiſpani Celtiberi J. C. Epitaphia Ferdinando*
“ *Regi in obitu coniugis Annæ Cracoviæ 1547.* cuius ſi
„ aliquod exemplar adipiſci potueris, vehementer Te, et impen-
„ ſe rogamus, ut illius nos compotes facias, *Gedanumque* mittas,
„ *Amſtelodamum* indè aliquâ navi deportandum.

„ Jam verò inaudito nos beneficio cumulaturus es, ſi Carmina
„ Latina eiuſdem Ruizii forſan in aliquâ Poloniæ Bibliotheca laten-
„ tia, detexeris, et eorum uſum Hiſpanis hominibus conceſſeris Fu-
„ it etenim Petrus Ruizius eximius Carminum ſtruendorum artifex,
„ cuius rei auctor nobis eſt *Nicolaus Antonius*, qui nonnullas *Ruizii*
„ Epiſtolas ad *Antonium Auguſtinum* ſcriptas poſſedit. Vale. Da-
„ bam Amſtælodami die XXII Auguſti anni 1780.

Ignatius de Aſſo.